

Ansökan om medel till Projektet "Integrerad behandling för människor med komplicerade vårdbehov" samt specialiserad och integrerad missbrukarvård.

Ett samverkansprojekt mellan Skärholmens stadsdelsförvaltning, Älvsjö stadsdelsförvaltning samt landstingets beroendevårdsmottagning Team Sydväst.

Bakgrund/behov

I samarbete med landstinget och de fyra stadsdelarna Skärholmen, Hägersten, Liljeholmen och Älvsjö beviljades medel hösten 2005 till ett projekt med syfte att ta fram metoder och arbetssätt för att kunna arbeta med personer med komplexa vårdbehov, "dubbeldiagnoser". Projektet startade med en inventering av antalet personer som ansågs ha "dubbeldiagnos". En annan del i projektet var att dela beroendemottagningen Team Sydväst i två mottagningar, vilket resulterade i att Liljeholmen och Hägersten fick en egen mottagning nov/dec 2006. För Skärholmen, Älvsjö och beroendemottagningen Team Sydväst började projektet med "dubbeldiagnoser" våren 2007 då en boendestödjare anställdes.

Stadsdelarna Skärholmen och Älvsjö, samt landstingets beroendevård samarbetar idag på beroendemottagningen Team Sydväst för att ge adekvata vård- och stödinsatser till människor med beroendeproblematik. Landstinget ansvarar för den medicinska vården och stadsdelarna erbjuder behandling och stöd enligt Socialtjänstlagen (SoL).

På beroendemottagningen Team Sydväst fortsätter arbetet inom Miltonprojektet med syfte att integrera och förbättra vården för dem som har komplexa vårdbehov (dubbeldiagnoser). Man arbetar med "Integrerad behandling" utifrån ACT (Assertive Community Treatment) som är en evidensbaserad behandlingsmetod. En boendestödjare anställdes i mars 2007. anställningen varar till Miltonprojektets slut 2007-12-31.

Personer med komplexa vårdbehov har ofta problem i kontakten med myndigheter bland annat på grund av de kognitiva funktionshinder man kan drabbas av vid psykisk sjukdom och på grund av de svårigheter olika vårdgivare har att samarbeta. Att arbeta enligt ACT metoden, innebär t ex ett långsiktigt förhållningssätt, kontinuitet i kontakten, arbeta stödjande, motiverande och uppsökande samt utveckla och förbättra samverkan mellan alla aktuella vårdgivare. Målsättningen är att människor med komplexa vårdbehov får en bättre livskvalitet totalt sätt.

Eftersom boendestödjaren påbörjade sitt arbete först i mars 2007 befinner sig teamet som arbetar med "dubbeldiagnoser" i nuläget i ett igångsättningsskede. För att teamet ska kunna få tid att utveckla sitt arbetssätt och se något resultat behövs både en förstärkning och en förlängning av nuvarande resurser.

Under hösten 2007 sker en samlokalisering av delar av Älvsjö vuxengrupp, Skärholmens vuxenhet samt beroendevården. Det innebär att möjligheten till integrerad vård och behandling möjliggörs

Hyresavtalet för Team Sydvästs mottagning vid Storholmsgatan 3, 2 trappor är uppsagd till 2007-09-30. Planeringen är att verksamheten som för närvarande bedrivs i denna lokal flyttas en trappa ned till Storholmsgatan 3, 1 trappa.

Den bakomliggande orsaken till lokalbytet är Team Sydvästs lokaler kostar för mycket efter delningen av den tidigare mottagningen där även Hägersten och Liljeholmens stadsdelsförvaltningar ingick. Sedan årsskiftet är vuxenenheter inom IoF inom Hägersten och Liljeholmen hopslagna samt samlokaliserade med Beroendecentrum syd i Beroendemottagning Liljeholmsberget. Denna samlokalisering föranledde (förutom kostnadsaspekten) att frågan om samlokalisering av kvarvarande verksamheter inom Team Sydväst aktualiserades.

Utgångspunkten för samlokaliseringen är,

- De olika verksamheternas personal är placerade verksamhetsvis samtidigt som samarbete mellan verksamheterna skall underlättas
- Kök, konferensrum, personalvårdsrum (ljusterapi/massage) toaletter (en med dusch) kan nyttjas av alla.
- Vänttrummet är stort och välkomnande.
- Klienten/patienten har att passera två dörrar (spärrar) innan han eller hon befinner sig inne i verksamheten.
- Nuvarande besöksrum med två in/utgångar samt spärrmöjlighet vid flykt, behålls samt nyttjas vid behov av alla verksamheter. Detta besöksrum ligger i anslutning till det planerade vänttrummet.
- Mediciner/läkemedel kommer att förvaras i kassaskåp i separat låst fönsterlöst rum, vilket ger hög säkerhet och minskar risken för inbrott i lokalen. Dessutom kommer lokalen i övrigt anpassas till beroendevårdens behov. Bland annat krävs ombyggnation för urinprovrum, vatten- och avloppsdragning till behandlingsrum, förbättrad ventilation.
- Det finns starka skäl att lokala instruktioner för rutiner vid hot och våld upprättas för verksamheterna i den nya gemensamma lokalen. I huvudsak bör de lokala instruktioner som gäller för nuvarande Team Sydväst kunna användas. Larm och larmsystem måste ses över och uppgraderas.

Samlokaliseringen förväntas dessutom ge ökad säkerhet för alla parter och ge möjligheter till att gemensamt utveckla arbetsmetoder vilket ger förutsättningar för att kunna bedriva ett bra arbete.

- Fler personer i lokalen (c:a 27 personer när alla är på plats, mot c:a 9 personer i den nuvarande gemensamma verksamheten) detta innebär betydligt mindre behov av gemensam bemanningsplanering. Erfarenheten från Liljeholmsberget är att verksamheten mer eller mindre "per automatik" är väl bemannad från kl. 8.00 -18.00-19.00 varje dag. Då socialtjänstens personal har flextid innebär det att flera personer ofta arbetar till kl. 18-20 och att det i regel alltid finns flera personer på plats kl. 8.00.

- Förbättrade förutsättningar till samarbete mellan verksamheterna. Det är väl känt att förutsättningarna för samarbete förbättras då verksamheter samlokaliseras. Den nuvarande lösningen har inneburit mycket spring i trappor samt mail- och telefonkontakter som nu kommer att kunna ersättas genom att man lätt kan söka upp varandra. Gemensamma informella mötesplatser som kök samt fika/matrum underlättar även kontakter.

Missbrukets omfattning

Enligt socialtjänstförvaltningens beräkning hösten 2006 fanns 31 personer aktuella för dubbeldiagnosproblematik inom stadsdelarna Skärholmen och Älvsjö, samt 49 hemlösa missbrukare. Mörkertalet vad gäller personer med "dubbeldiagnos" bedöms som stort. Team Sydväst har hittills i år tagit emot 2.100 besök. (under 2006 togs det emot 9.500 besök i mottagningen som då även var omfattade Liljeholmen samt Hägersten). 8 personer med "dubbeldiagnos" ingår i det nuvarande Miltonprojektet medan ytterligare 25 personer med "dubbeldiagnos" regelbundet besöker mottagningen, många av dem dagligen p g a substitutionsbehandling. Ytterligare ett 10-tal personer med förmodad dubbeldiagnos är under utredning. Mörkertalet vad gäller övriga besökare vid mottagningen med förmodad dubbeldiagnos bedöms som betydande.

Lokala resurser

På Team Sydväst arbetar personal från landstingets beroendevård; en läkare med specialist kompetens inom socialmedicin och psykiatri 50%, en psykolog 50%, två sjuksköterskor 100%, varav en är chefssjuksköterska, en mentalskötare som frigjorts för att arbeta 50% som casemanager inom Miltonprojektet, samt en receptionist och en läkarsekreterare.

På vuxenenheten i Skärholmen arbetar under ledning av enhetschefen 10 socialsekreterare, en boutredare, samt en 50% tjänst som bedriver återfallsprevention. I avvaktan på samlokalisering med Team Sydväst hösten 2007 bemannar socialsekreterarna mottagningen med en tjänst 2 ½ dag per vecka. Socialsekreterarna och Team Sydväst samarbetar idag utifrån gemensamma individuella vårdplaner som görs tillsammans med klienten/patienten och följs upp regelbundet.

Älvsjös socialtjänst har sedan länge haft en socialsekreterare permanent på mottagningen Team Sydväst. Socialsekreteraren arbetar med motiverande samtal, stödsatser och återfallsprevention individuellt och i grupp. Dessutom är socialsekreteraren socialtjänstens samverkanspartner för de klienter som ingår i Miltonprojektet. Även sociala utredningar för dem som ansöker om substitutionsbehandling ingår i arbetet. Socialsekreteraren arbetar i nära samarbete med de två handläggande socialsekreterarna som arbetar vid missbruksgruppen i Älvsjö.

Älvsjö och Skärholmen har sedan våren 2004 gemensamt genomfört en återfallspreventionskurs per termin. Insatsen är viktig och har ett högt antal deltagare vid varje kurs. Vid några tillfällen har även återfallspreventionskurser för klienter i substitutionsbehandling genomförts. Efter samlokaliseringen finns det möjlighet för att nya gruppverksamheter kommer att startas. Såväl anhöriggrupper som kvinnogrupper är möjliga alternativ. Varannan vecka hålls gemensamma behandlingskonferenser där all personal från landstinget och respektive stadsdelsförvaltning, samt även personal från Gröndals psykosmottagning deltar.

Boendestöd

Människor med fysiska, psykiska eller psykosociala funktionshinder ska erbjudas stöd, bistånd och insatser enligt socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service i vissa fall (LSS). Insatserna ska utgå från ett helhetsperspektiv, där den enskildes egna resurser ska stödjas så långt som möjligt. Boendestöd ges som individuellt behovsprövat bistånd enligt 4 kap 1 § SoL.

Boendestödet är en social och praktisk insats och har sin utgångspunkt i den enskildes behov av och möjligheter att utveckla sitt vardagsliv. Målet är att stärka den enskildes identitet och praktiska förmåga att hantera vardagen såväl i hemmet som i samhället. Boendestödjaren arbetar motiverande, stödjande och uppsökande.

Som en del av pågående Miltonprojekt har personalgruppen mars 2007 kompletterats med en boendestödjare till personer med "dubbeldiagnoser". Boendestödjaren arbetar uppsökande med personer tillhörande såväl Skärholmens som Älvsjös stadsdelar. Eftersom boendestödjaren är den ende i personalgruppen som arbetar 100% i projektet krävs en intensiv samverkan med samtliga socialsekreterare för att det uppsökande arbetet ska kunna komma till stånd.

Case manager

På Team Sydväst har samtliga sjuksköterskor, mentalskötaren som arbetar 50% som case manager samt Älvsjös socialsekreterare genomgått utbildning i "Integrerad behandling för människor med komplexa vårdbehov" och har därigenom kompetens att arbeta med människor med flera diagnoser och olika vårdbehov.

Att ha "speciell" kompetens utgör en grundläggande förutsättning för att teamet runt varje patient/klient som deltar i projektet ska kunna samordna sina insatser på bästa sätt. I teamet ingår även Team Sydvästs läkare och psykolog, samt boendestödjaren och övriga socialsekreterare m fl.

Case managern är anställd av landstinget, men arbetar endast 50% i projektet och samt 50% med ordinarie arbetsuppgifter inom Team Sydväst. Det innebär att case managern har samordningsansvar för de patienter/klienter som ingår i projektet, men kan inte vara tillgänglig för akuta insatser och uppsökande arbete i någon större utsträckning

Behov av resurser

Casemanagern, arbetar med "Integrerad behandling enligt ACT-metoden", tillsammans med övriga i teamet kring varje enskild klient/patient (sjuksköterska, läkare, socialsekreterare, psykolog, boendestödjare m fl).

Det är idag för tidigt att se långsiktiga vinster såsom minskad slutenvård och institutionsplaceringar, men redan i nuläget finns vissa förbättringar för de personer teamet arbetar med, t ex en förbättrad kontinuitet i kontakten med den enskilde. För att kunna se resultat behöver arbetet med ACT-metoden pågå under minst två år för att kunna utvecklas och utvärderas.

Teamet behöver förstärkas med en casemanager med kunskaper från socialtjänsten och boendestödjtjänsten behöver förlängas under ytterligare ett år. Casemanagern och boendestödjaren ska som team utöka det uppsökande arbetet och i nära samarbete med befintlig halvtids casemanager förbättra samverkan ytterligare.

Vad gäller utbildningsbehov behöver boendestödjaren och ytterligare socialsekreterare från socialtjänsten utbildning i "Integrerad behandling enligt ACT metoden". Vidare behövs en fördjupad utbildning för all personal i motiverande samtal (MI) .

Målgrupp

Människor med beroendeproblematik, som även har svåra psykiatriska problem och/eller neuropsykiatriska funktionshinder.

Metod

Integrerad behandling enligt ACT metoden, samt kognitiva behandlingsmetoder . Dessutom ska metoder utvecklas för att utöka samverkan mellan kommun och landsting.

Projekttid

2007-12-01- 2008-12-01

Genomförande

Projektet ska utgöras av en tjänst som case manager 100% med kompetens från socialtjänsten och en case manager 50% med kompetens från beroendevården samt en boendestödjare 100% . Team Sydväst ska vara bas för arbetet som innebär deltagande i både intern- och extern vårdplanering och i övrigt förekommande gemensamma åtaganden och aktiviteter i verksamheten.

Case managern har ett samordningsansvar för alla insatser som förmedlas av beroendevården, socialtjänsten och psykiatrin, samt för praktisk planering och uppföljning. Gemensamma vårdplaner ska upprättas tillsammans med den enskilde och insatserna ska dokumenteras och utvärderas.

Case managern och boendestödjaren arbetar tillsammans som ett team och ansvarar gemensamt för det uppsökande arbetet. Teamet ska ta kontakt med dem som idag saknar stöd eller behöver ett utvecklat stöd. Detta arbete sker genom hembesök, besök på institution där den enskilde vistas eller genom annat uppsökande arbete. Boendestödjaren ska undersöka vilka behov som finns hos den enskilde och tillsammans med casemanagern samordna insatserna, aktivera nätverket, samt fungera som resurspersoner till den enskilde exempelvis vid myndighetskontakter. Teamet ska vara inställt på att akuta insatser är nödvändiga.

Samverkanspartners

All personal på Team Sydväst, stadsdelarnas socialtjänst och socialpsykiatri, samt landstingets vårdcentraler och psykiatriska verksamheter.

Förväntade resultat

- förbättra möjligheterna för den enskilde att leva ett självständigt liv
- bryta isolering hos den enskilde
- underlätta kontakterna med myndigheter för den enskilde
- utveckla ett fungerande samarbete mellan olika myndigheter för att ge den enskilde individuellt anpassade och adekvata insatser
- genom detta samarbete undvika att den enskilde hamnar i en rundgång mellan olika myndigheter i samhället
- minska behovet av slutenvårdsinsatser och/eller institutionsplaceringar

Utvärderingsmetod och genomförande

I samband med att handlingsplaner upprättas tillsammans med den enskilde ska vissa frågor kring personens livssituation och känsla av välbefinnande dokumenteras. Underlag till utvärdering tas fram av casemanagern och boendestödjaren. Utvärderingen utförs av teamet i samråd med utvecklingssekreteraren i Älvsjö stadsdelsförvaltning.

Kostnader

En tjänst som boendestödjare	450 tkr
En tjänst som case manager med kunskaper fr socialtjänsten	520 tkr
Bil	80 tkr
Utvärdering	30 tkr
Föreläsningar, studiebesök, litteratur	20 tkr
Utbildning i Integrerad behandling 3 personer	54 tkr
Utbildning i motiverande samtal för hela personalgruppen, 9 pers	36 tkr
Administration	25 tkr
Andra kostnader handledning	40 tkr
<u>Kostnader för ombyggnation</u>	<u>1000 tkr</u>
Totalt	2255 tkr